

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia.....2012 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich
wynagradzania**

Na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. Nr 60, poz. 278, z 2002 r. Nr 197, poz. 1663, z 2004 r. Nr 224, poz. 2274 oraz z 2005 r. Nr 53, poz. 472) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Nauka zawodu ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze wykwalifikowanego pracownika lub czeladnika i obejmuje praktyczną naukę zawodu organizowaną u pracodawcy na zasadach ustalonych w odrębnych przepisach oraz kształcenie teoretyczne.

3. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze przyuczonego pracownika i może dotyczyć wybranych prac związanych z nauką zawodu, o której mowa w § 6 ust. 2 i 3.”;

2) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W razie konieczności wypowiedzenia młodocianemu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu, pracodawca zawiadamia przedstawiciela ustawowego młodocianego lub jego opiekuna oraz szkołę, jeżeli młodociany kształcił się w szkole, a także izbę rzemieślniczą, jeżeli

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378.

pracodawcą jest rzemieślnik, w celu umożliwienia młodocianemu kontynuowania nauki zawodu w dotychczasowym lub zbliżonym zawodzie.”;

3) w § 6 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Nauka zawodu trwa nie dłużej niż 36 miesięcy, z zastrzeżeniem § 12.

2. Zawody, w których odbywa się nauka zawodu, określają przepisy dotyczące klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.”;

4) w § 8 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) realizuje program nauczania dopuszczony do użytku w szkole uwzględniający podstawę programową kształcenia w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w zakresie nauczanego zawodu lub realizuje program zapewniający spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach będących podstawą przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach nieuwjętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy,”;

5) w § 11 ust. 1 – 3 otrzymują brzmienie:

„1. Wiedza i umiejętności nabyte przez młodocianego podczas nauki zawodu sprawdzane są w trakcie egzaminu.

2. Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem, doksztalający się w zasadniczej szkole zawodowej zdaje egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie, zgodnie z przepisami dotyczącymi warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

3. Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem, doksztalający się w ośrodku doksztalania i doskonalenia zawodowego lub u pracodawcy zdaje egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie, zgodnie z przepisami dotyczącymi egzaminów eksternistycznych.”;

6) w § 14 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W razie przerwania nauki zawodu i podjęcia jej w tym samym lub zbliżonym zawodzie u tego samego albo innego pracodawcy, czas odbytej poprzednio nauki zawodu wlicza się młodocianemu do okresu wymaganego do odbycia przygotowania zawodowego, jeżeli przerwa w nauce zawodu nie trwała dłużej niż 12 miesięcy, a w przypadku podjęcia nauki zawodu u innego pracodawcy, dodatkowo po sprawdzeniu stopnia opanowania zawodu.

2. Zaliczenia praktycznej nauki zawodu dokonuje pracodawca, który przyjął młodocianego w celu dokończenia nauki zawodu, a zaliczenia przedmiotów teoretycznych - w zakresie zrealizowanym w okresie odbywania przygotowania zawodowego u poprzedniego pracodawcy - dokonuje podmiot prowadzący teoretyczne kształcenie zawodowe tego młodocianego w czasie odbywania przez

niego przygotowania zawodowego ponownie u tego samego albo u innego pracodawcy.”;

7) w § 15 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Czas trwania, zakres oraz program przyuczenia do wykonywania określonej pracy ustala pracodawca, przyjmując wybrane treści programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego lub programu zapewniającego spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach będących podstawą przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

**PREZES
RADY MINISTRÓW**

UZASADNIENIE

Projektowana zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. Nr 60, poz. 278, z późn. zm.) jest skutkiem nowelizacji ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), dokonanej ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206). Nowelizacja wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r. i przebudowuje system kształcenia zawodowego i ustawicznego, wprowadzając zmiany strukturalno – organizacyjne i programowe.

Wyżej wskazana nowelizacja ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ma wpływ na kształcenie się pracowników młodocianych i powoduje konieczność wprowadzenia zmian o charakterze aktualizacyjnym i dostosowującym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania. Głównym celem projektowanych zmian jest więc to, aby młodociani pracownicy, rozpoczynający od dnia 1 września bieżącego roku naukę – mogli odbywać ją zgodnie z nowymi zasadami. Należy przy tym pamiętać, że na podstawie art. 197 § 1 Kodeksu pracy, pracownik młodociany jest obowiązany dokształcać się do ukończenia 18 lat.

Należy także zauważyć, iż część zmian porządkowych, wprowadzanych w projektowanym rozporządzeniu, ma również na celu usystematyzowanie oraz aktualizację zasad organizowania przygotowania zawodowego młodocianych i stanowi odpowiedź na potrzeby praktyki.

Szczegółowe zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania dotyczą:

1) Rezygnacji z nieużywanych już w przepisach oświatowych określeń „wykwalifikowany robotnik” oraz „przyuczony robotnik”;

Na podstawie przepisów oświatowych nie uzyskuje się już tytułu wykwalifikowanego robotnika. Dlatego określenie to zastąpiono sformułowaniem „wykwalifikowany pracownik”. Natomiast w celu zapewnienia spójności wewnętrznej zmienianego przepisu, posłużono się pojęciem „przyuczony pracownik” zamiast „przyuczony robotnik”.

2) Rezygnacji z posługiwania się pojęciem „zawód pokrewny” i zastąpienia go określeniem „zawód zbliżony”;

Ponieważ w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, funkcjonuje przepis stanowiący, iż szkoła publiczna może być zlikwidowana po zapewnieniu przez organ prowadzący jej uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie, to – ze względu na podobną intencję rozwiązania prawnego przewidzianego w § 4 i § 14 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania – zasadna wydaje się rezygnacja z terminu „zawód pokrewny” i zastąpienie go określeniem „zawód zbliżony”.

3) Rezygnacji z określania minimalnego okresu trwania nauki zawodu;

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu jakie będzie obowiązywało od dnia 1 września 2012 r., wprowadza ujednolicony, 3 letni cykl kształcenia w zasadniczych szkołach zawodowych dla wszystkich zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Z tego względu wskazywanie minimalnego 24 miesięcznego okresu trwania nauki zawodu jest bezprzedmiotowe.

4) Dostosowania do zmienionego stanu prawnego – w zakresie używanego nazewnictwa i pojęć – przepisów dotyczących obowiązku realizacji programu nauczania przez pracodawcę zatrudniającego młodocianego w celu nauki zawodu;

Programy nauczania już od 2009 r. nie są dopuszczane do użytku przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, tylko przez dyrektora danej szkoły. Ponadto, ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw wprowadza do ustawy z dnia 7 września 1991 r. nowe pojęcie w odniesieniu do kształcenia zawodowego, mianowicie „podstawę programową kształcenia w zawodach”. Obejmuje ono swym zakresem treści dotyczące wszystkich zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Stąd konieczność zaktualizowania, w projektowanym kierunku, § 8 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania.

5) Dostosowania przepisów do zmienionego stanu prawnego w związku z nowym systemem przeprowadzania zewnętrznych egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, organizowanych na podstawie przepisów oświatowych;

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu jakie będzie obowiązywało od dnia 1 września 2012 r., wprowadza zmiany w dotychczasowym systemie egzaminów. Zewnętrzny egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie będzie organizowany w zakresie jednej kwalifikacji, a nie z zakresu całego zawodu (z wyjątkiem tzw. zawodów jednokwalifikacyjnych – w tym przypadku egzamin dotyczy i nadal będzie dotyczył całego zawodu, chociaż formalnie organizowany będzie z zakresu kwalifikacji).

Ponadto, egzaminy organizowane przez okręgowe komisje egzaminacyjne (OKE) dla uczniów prowadzących kształcenie zawodowe będą przeprowadzane w toku nauki w szkole. Zmiany te dotyczą egzaminów przeprowadzanych z zakresu kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, a więc nauczanych zgodnie z przepisami prawa oświatowego. Oznacza to sprawdzanie w trakcie egzaminu wiedzy i umiejętności nabytych przez młodocianego podczas nauki zawodu.

Dostosowanie do tej zasady, zgodnie z projektem, przepisów § 11 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, pozwoli na jego elastyczne stosowanie zarówno do egzaminów przeprowadzanych w trakcie nauki zawodu młodocianych – uczniów zasadniczych szkół zawodowych, organizowanych przez OKE, jak i do egzaminów kwalifikacyjnych na tytuł czeladnika przeprowadzanych dla młodocianych zatrudnionych u pracodawców będących rzemieślnikami i organizowanych przez izby rzemieślnicze.

Dostosowaniu do nowych zasad egzaminowania służy również nowelizacja § 11 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania. Młodociany pracownik zatrudniony

u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem, doksztalający się w zasadniczej szkole zawodowej, zdaje bowiem egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie, zgodnie z przepisami dotyczącymi warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

Charakter dostosowujący do nowo wprowadzonych regulacji z zakresu prawa oświatowego ma również projektowane brzmienie § 11 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania. Nowe przepisy oświatowe zniosły bowiem egzaminy kwalifikacyjne na tytuł wykwalifikowanego robotnika, przeprowadzane przez państwowe komisje egzaminacyjne powoływane przez kuratorów oświaty.

6) Formalnego potwierdzenia możliwości kontynuowania przerwanej nauki zawodu (z zaliczeniem do czasu jej trwania okresu nauki odbytej przed przerwaniem) zarówno u dotychczasowego, jak i u innego pracodawcy;

Jakkolwiek przepisy oświatowe nie sprzeciwiają się możliwości kontynuowania przerwanej nauki zawodu zarówno u dotychczasowego, jak i u innego pracodawcy, to dotychczasowa treść rozporządzenia budziła w tej kwestii wątpliwości, także w odniesieniu do możliwości zaliczenia do czasu jej trwania okresu nauki odbytej przed przerwaniem. W wyniku wprowadzenia projektowanych zmian oczywistym stanie się, że przerwana nauka zawodu będzie mogła być kontynuowana: w tym samym lub zbliżonym zawodzie, u tego pracodawcy, u którego została pierwotnie podjęta (tego samego pracodawcy) albo u innego pracodawcy. W przypadku kontynuacji nauki zawodu, czas nauki zawodu odbytej poprzednio, będzie zaliczany młodocianemu do okresu wymaganego do odbycia przygotowania zawodowego, przy czym warunkiem zaliczenia będzie okres przerwy w nauce zawodu trwający nie dłużej niż 12 miesięcy, a w przypadku podjęcia nauki zawodu u innego pracodawcy, dodatkowo sprawdzenie stopnia opanowania zawodu.

7) Dostosowania treści przepisów do nowego nazewnictwa wprowadzonego nowelizacją ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

Z tego względu aktualizacji wymaga § 15 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2012 r.

Projektowane rozporządzenie nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia – stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) – został opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z treścią § 11a ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie ma charakter aktualizacyjny i porządkowy, jednakże wpłynie na sytuację pracowników młodocianych – uczniów, którzy podjęli naukę zawodu, gdyż pozwoli im podjąć lub kontynuować naukę zgodnie z nowymi zasadami systemu oświaty.

W zdecydowanie mniejszym zakresie będzie miało wpływ na szkoły, w których odbywają naukę młodociani uczący się zawodu, komisje egzaminacyjne oraz pracodawców zatrudniających młodocianych pracowników, zobowiązanych do realizacji programu ich nauki. Podmioty te i tak byłyby zobowiązane do stosowania programów kształcenia i zasad egzaminacyjnych wprowadzonych znowelizowaną ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Jednakże brak projektowanych zmian w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania doprowadziłby do powstania wątpliwości interpretacyjnych, co stanowi naruszenie zasady poprawnej legislacji.

2. Konsultacje społeczne

Projektowane rozporządzenie było przedmiotem konsultacji społecznych:

1) z Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.).

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wniosło uwag do projektu, podobnie jak Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych. Natomiast Forum Związków Zawodowych nie wyraziło opinii w terminie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.).

2) z Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club, w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.).

W terminie opinię wyrazili: Związek Rzemiosła Polskiego oraz Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”. Natomiast opinii nie przekazali: Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej oraz Business Centre Club.

Uwzględnione zostały uwagi Związku Rzemiosła Polskiego i Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” do treści nowelizowanego § 11 ust. 2 i 3 rozporządzenia. Budziła ona bowiem wątpliwość, czy dotyczy potwierdzania pojedynczych kwalifikacji zawodowych, czy wszystkich umiejętności związanych z wykonywaniem jednego zawodu.

Proponowane brzmienie § 11 ust. 2 i 3 rozporządzenia nie powinno już budzić takich wątpliwości. Wynika bowiem z niego bezspornie, iż jakkolwiek zewnętrzny egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie będzie organizowany z zakresu jednej kwalifikacji, a nie z zakresu całego zawodu, to w przypadku zawodów obejmujących więcej niż jedną kwalifikację sprawdzane będą wiedza i umiejętności z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie.

Nie została natomiast uwzględniona uwaga Związku Rzemiosła Polskiego dotycząca § 11 ust. 1 rozporządzenia, w której proponowano żeby egzamin eksternistyczny – zgodnie z nowymi zasadami wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu jakie będzie obowiązywało od dnia 1 września 2012 r. – zdawali również młodociani uczący się zawodów nie wpisanych do kwalifikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Nie jest bowiem możliwe rozszerzenie projektowanym rozporządzeniem zakresu egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie o zawody nieujęte w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Byłaby to bowiem zmiana wykraczająca poza zakres zmian porządkowych. Na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, nie jest bowiem możliwe prowadzenie nauki zawodu w zawodzie spoza kwalifikacji zawodów szkolnictwa zawodowego u pracodawców niebędących rzemieślnikami. Zgodnie z § 6 ust. 3 tego rozporządzenia, nauka w zawodach nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła może odbywać się wyłącznie u pracodawców będących rzemieślnikami.

Nowelizowane rozporządzenie nie powinno także we własnym zakresie ustalać warunków przystępowania do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, ponieważ warunki takie zostały już ujęte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 188).

Ponadto wprowadzenie proponowanej zmiany spowodowałoby rozbieżność z przepisami art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, która wyraźnie stanowi, iż egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie przeprowadza się z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach, ustalonej dla zawodów nauczanych w systemie szkolnictwa zawodowego, a więc zawodów wpisanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Związek Rzemiosła Polskiego zgłosił także propozycje innych zmian w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, sygnalizowanych tej organizacji przez środowisko rzemieślnicze, a także przedstawicieli szkół zawodowych, zajmujących się na co dzień szkoleniem młodocianych pracowników.

Nie zostały uwzględnione:

1) Uwaga do § 10 rozporządzenia dotycząca wykreślenia postanowienia o szkołach publicznych prowadzonych przez kuratora oświaty, gdyż dotyczy ona nieaktualnego stanu prawnego. Obecnie w przepisie § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia jest mowa wyłącznie o zasadniczej szkole zawodowej, bez dookreślenia organu ją prowadzącego.

2) Uwagi do § 11 ust. 4 i 5 rozporządzenia, dotyczące uzupełnienia postanowień tych przepisów o postanowienie „zgodnie z przepisami o egzaminach na tytuły czeladnika i mistrza w zawodzie przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych”, gdyż również zostały zgłoszone w oparciu o nieaktualne brzmienie przepisów.

Przepisy § 11 ust. 5 rozporządzenia zostały uchylone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 listopada 2002 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. Nr 197, poz. 1663). Natomiast obecne brzmienie § 11 ust. 4 rozporządzenia w wystarczający sposób informuje zarówno o podmiotach

przeprowadzających egzamin czeladniczy (komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych), jak i o podstawie prawnej przeprowadzenia tego egzaminu.

3) Propozycja wprowadzenia w § 12 ust. 1 rozporządzenia dodatkowych przepisów, umożliwiających przedłużanie okresu nauki do 24 miesięcy w przypadku, gdy przerwanie nauki zawodu nastąpiło w związku z ciążą lub macierzyństwem młodocianej. Wykracza ona bowiem poza materię, jaka mogłaby być uregulowana w rozporządzeniu. Ponadto, proponowana zmiana nie w każdym przypadku gwarantowałaby młodocianej dokończenie nauki zawodu po okresie ciąży i korzystania z uprawnień związanych z macierzyństwem, np. w przypadkach, gdy terminowa umowa o pracę ulega przedłużeniu do dnia porodu (zgodnie z art. 177 § 3 Kodeksu pracy). Realizacja tej propozycji w sposób faktycznie gwarantujący ukończenie nauki zawodu, wymagałaby wprowadzenia dla młodocianej pracownicy – matki, odrębnych przepisów ochronnych w Kodeksie pracy. Mogłoby to zostać ocenione jako nierówne traktowanie osób podnoszących kwalifikacje zawodowe w innej formie niż nauka zawodu.

4) Propozycja wprowadzenia w § 12 ust. 2 rozporządzenia dodatkowych postanowień, umożliwiających skrócenie o 3 miesiące nauki zawodu w przypadku, gdy młodociany zakończył naukę w zasadniczej szkole zawodowej. Możliwość taka jest już bowiem przewidziana w tym przepisie, który stanowi, że „pracodawca, na wniosek młodocianego (...) może wyrazić zgodę na skrócenie czasu trwania nauki zawodu, nie więcej jednak niż o 12 miesięcy, jeżeli młodociany nie doksztalał się w zasadniczej szkole zawodowej”.

5) Propozycje, służące stworzeniu możliwości zawierania umów o pracę w celu przygotowania zawodowego w formie nauki zawodu z osobami pełnoletnimi. Propozycje takie wykraczają bowiem poza upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia na podstawie art. 195 § 2 Kodeksu pracy. Są również niezgodne z art. 190 § 1 Kodeksu pracy, który stanowi, iż młodocianym w rozumieniu Kodeksu pracy jest osoba, która ukończyła 16 lat, a nie przekroczyła 18 lat. Zatem, nie jest dopuszczalne – w świetle przepisów ustawowych – zatrudnianie w celu przygotowania zawodowego osób powyżej 18 roku życia. Nie jest więc możliwe wprowadzenie wyjątku od tej zasady lub odmiennego uregulowania w rozporządzeniu wykonawczym do Kodeksu pracy.

Z uwag zgłoszonych przez Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” nie uwzględniono uwagi dotyczącej zasad dotyczących współpracy dyrektorów szkół z pracodawcami w zakresie dopasowania programów nauki do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Zgodnie bowiem z § 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz.U. Nr 89, poz. 730), przed dopuszczeniem programu nauczania dla zawodu do użytku w danej szkole, dyrektor szkoły może zasięgnąć opinii specjalistów z zakresu danego zawodu, w szczególności pracodawców, przedstawicieli stowarzyszeń zawodowych i pracowników naukowych. Zasada ta została utrzymana także w nowoprojektowanym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników. Zabezpiecza ona należyty udział pracodawców w zakresie dostosowywania programów nauczania do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Nie uwzględniono również uwagi do nowelizowanego § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, kształcenie w zasadniczych szkołach zawodowych we wszystkich zawodach nauczanych w tym typie szkoły będzie realizowane w cyklu 3 letnim, zatem również nauka zawodu we wszystkich zawodach „szkolnych” będzie prowadzona w cyklu 3 letnim. Wyjątek stanowi nauka zawodu u pracodawców będących rzemieślnikami, która może odbywać się także w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła, nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, lecz określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy. Taka konstrukcja przepisów zabezpiecza należycie wymóg kształcenia zawodowego pracowników młodocianych w 3 letnim okresie nauczania i realizację obowiązku nauki (do ukończenia 18 roku życia).

Nie ma jednocześnie ryzyka, że w przypadku niedostatecznego opanowania umiejętności potrzebnych do wykonywania określonego zawodu, młodociany zostanie pozbawiony możliwości wydłużenia okresu nauki. Nowelizacja rozporządzenia nie zmienia rozwiązania prawnego zawartego w jego § 12, zgodnie z którym „jeżeli młodociany doksztalcający się w zasadniczej szkole zawodowej nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej lub nie ukończył szkoły, pracodawca, na wniosek młodocianego, albo izba rzemieślnicza, na wniosek pracodawcy będącego rzemieślnikiem i młodocianego, może przedłużyć czas trwania nauki zawodu, nie więcej jednak niż o 12 miesięcy, w celu umożliwienia dokończenia nauki w szkole, a w innych uzasadnionych przypadkach nie więcej niż o 6 miesięcy”.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana regulacja nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja pozytywnie wpłynie na rynek pracy ze względu na współgranie z przepisami oświatowymi w kierunku bardziej aktualnego i zgodnego z najnowszymi standardami oświatowymi przygotowania zawodowego młodocianych. W związku z tym, mogą oni stać się bardziej poszukiwanymi na rynku pracy pracownikami, a przez to osobami mniej zagrożonymi bezrobociem.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność krajowej gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja może mieć wpływ na sytuację i rozwój regionalny, gdyż pozytywnie wpłynie na rynek pracy, także regionalny.